

ВОЕННА АКАДЕМИЯ „ГЕОРГИ СТОЙКОВ РАКОВСКИ”

1504, София, бул. „Евлоги и Христо Георгиеви” № 82

РЕЦЕНЗИЯ

от

полковник доцент доктор инж. Галин Райнов Иванов

доцент в катедра „Мениджмънт на сигурността и отбраната“

при Военна академия „Георги Стойков Раковски”

Област на висшето образование: 9. „Сигурност и отбрана”

Професионално направление: 9.1. „Национална сигурност”

България, София, п.к. 1504,

Бул. „Евлоги и Христо Георгиеви“ № 82,

Тел.: +395 02 92 26670, Факс: +359 02 92 26544,

E-mail: iwanow_off@abv.bg

на научните трудове, представени на конкурса за заемане на академична длъжност „доцент” от област на висшето образование 9. Сигурност и отбрана, професионално направление 9.1. Национална сигурност, научна специалност „Организация и управление извън сферата на материалното производство” (по отрасъл „Управление на сигурността и отбраната”), за преподаване на учебните дисциплини „Мениджмънт на сектора за сигурност“, „Мениджмънт на сигурността и отбраната“, „Икономически основи на сигурността и отбраната“ и „Мениджмънт на гражданските ресурси за отбрана и сигурност“, обявена със заповед на Заповед на Началника на Военна академия „Г. С. Раковски“ № СИ29-РД03 - 184/06.10.2020 г. и обнародвана в Държавен вестник брой 90/20.10.2020 г.

на кандидата: доктор Георги Младенов Цветков, главен асистент в катедра „Мениджмънт на сигурността и отбраната” към факултет „Национална сигурност и отбрана” на Военна академия „Г. С. Раковски”.

Основание за изготвяне на рецензията:

Заповед на Началника на Военна академия „Г. С. Раковски“ № СИ29-РД03-265/21.12.2020 г.

София, 2021 г.

1. Кои трудове, представени от кандидата, се приемат за оценка от рецензента

Единственият кандидат в конкурса **доктор Георги Младенов Цветков** е предложил за рецензиране (по Списък на научната продукция, в съответствие с представената по т. 1.2.8. на заповед на Началника на Военна академия „Г. С. Раковски“ № СИ29-РД03 - 184/06.10.2020 г.) **16 (шестнадесет) труда с общ обем от 669 страници, от които един хабилитационен труд – публикувана монография в съответната научна област, публикувана книга на базата на защитен дисертационен труд за присъждане на ОНС „доктор“, 2 (две) студии в съавторство на английски език, 12 (дванадесет) статии и доклади, публикувани в научни списания и сборници. Три (3) статии от тях са на английски език и една (1) статия на руски език. Цитирания 7 (седем) на брой в международни, национални издания и монографични трудове.**

От тях за рецензиране се приемат 15 броя от предоставения списък на научната продукция на кандидата с номера [1, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15 и 16], с общ обем от 367 страници.

Не приемам за рецензиране публикувана книга на базата на защитен дисертационен труд за присъждане на ОНС „доктор“ със заглавие „Отбранителна политика на Република България: Критичен анализ“ под номер [2] – брой страници 302 (триста и две), тъй като тя е разработена на базата на дисертационния труд на кандидата и материалите се преповтарят с дисертацията по придобиването на ОНС „доктор“.

Предложените от доктор Георги Младенов Цветков за рецензиране 669 страници, приемам за рецензиране 367 (триста шестдесет и седем страници) по класификация на научната продукция както следва:

- монография - 1 брой - [1] с обем от 136 страници;
- публикации - студии 2 броя на английски език - [15 и 16] с обем от 81 страници;
- публикации - статии на английски език - 3 броя [4, 7 и 8] с обем от 35 страници;
- публикации - статии на руски език - 1 брой [3] с обем от 13 страници;
- публикации – статии на български език 5 броя [5, 10, 12, 13 и 14] с обем от 54 страници;
- публикации – доклади на български език 3 броя [6, 9 и 11] с обем от 48 страници.

2. Обща характеристика на научно-изследователската, научно-приложната и педагогическата дейност на кандидата

Трудовете, приети за рецензиране, могат да бъдат характеризирани по следния начин:

Монографията [1] на тема: „*Управление на развитието на отбранителни способности*” е цялостен научен труд, в който са изследвани и анализирани основните процеси, които водят до достигане на желаното бъдещо състояние на въоръжените сили. Авторът представя последователността от дейности и решения в ясен и разбираем вид и подчертава необходимостта от цялостна и завършена система, а не просто отделни, често рутинно изпълнявани дейности. При това отбранителната политика и развитието на способностите имат смисъл само доколкото успяват да постигнат ефект на най-ниското равнище, т. е. до конкретните изпълнители на бойни задачи.

Студия [15] на английски език на тема: „*Comparative defence data analysis*” (в съавторство). С анализите в студията авторите изразяват и аргументират чрез сравнителен анализ на държави от Европа, Северна и Южна Америка и извличане на релевантни за оценка на отбранителната политика и развитието на способностите индикатори.

Студия [16] на английски език на тема: „*Driving Innovation in Crisis Management for European Resilience*” (в съавторство). Това изследване е част от проекта DRIVER, изследващ състоянието и възможностите за развитие на европейска система за обществена устойчивост (resilience). Фокусът е поставен върху политиките и способностите за защита на населението и критичната инфраструктура при широк спектър природни или причинени от човешка дейност бедствия, аварии и кризи.

Статия [4] на английски език на тема: „*Deterrence and Defense at the Eastern Flank of NATO and the EU: Readiness and Interoperability in the Context of Forward Presence*” (в съавторство). В статията авторите изследват развитието на политиката за адаптирано предно присъствие на НАТО в Източна Европа и Черноморския регион като поставят своя фокус върху възможностите пред инициативата Б-9 (Букурещ - 9) - бившите страни - членки на Организацията на Варшавския договор, които сега са част от НАТО.

Статия [7] на английски език на тема: „*Maritime defence investment policy of the Republic of Bulgaria*”. В статията се разглежда и анализира прилагането на възможните варианти за реализация на инвестиционна политика по отношение на

развитието на военно-морските способности на въоръжените сили в светлината на нарастналото значение на Черноморския регион, покачването на равнището на напрежение и очакваното засилено съюзно военно присъствие.

Статия [8] на английски език на тема: *„Defence transformation outlook in the resource framework of the 2010 White Paper“*. В статията се акцентира върху логиката на строежа на ресурсната рамка заложена в Бялата книга за отбраната и се достига до извода за липса на реалистичност на заложените цели.

Статия [3] на руски език на тема: *„Политика в сфера оборони и реформи в България после окончания Холодной войны: критический анализ“*. В статията авторът прави преглед и критичен анализ на развитието на отбранителната политика на Република България след края на Студената война. Извежда извода, че на пръв поглед близки позиции, бившите държави-членки на Варшавския договор достигат до различни резултати, което изисква задълбочен анализ на националния опит.

Статия [5] на тема: *“Амбиции в отбранителната политика на Република България“*. Автора представя възможните реалистични равнища на амбиция относно развитието на способностите на българските въоръжени сили, като анализира техните силни и слаби страни.

Статия [10] на тема: *„Военно-Промислен Комплекс: Как се печели от Национална Сигурност“*. Авторът акцентира на важният въпрос за обвързване на отбранителната политика (в частност развитието на отбранителните способности) с реализирането на частни икономически интереси. Развитието на здравословна връзка между отбрана и икономика е важен фактор за провеждането на активна отбранителна политика.

Статия [12] на тема: *„Проектозаконът за противодействие на тероризма: Армията между „полицейски функции“ и интегриран отговор на тероризма“*. Участието на въоръжените сили в противодействие на тероризма е предизвикателство за повечето държави. То изисква внимателно определяне и развитие на необходимите способности и изграждането на система за командване и управление, която да минимизира рисковете при провеждане на операции с участието на различни по своя характер организации.

Статия [13] на тема: *„Предизвикателства пред реализацията на проекта за изграждане на батальонни бойни групи от състава на механизирана бригада“*. Авторът анализира подобни инвестиционни проекти в Европа, като се съсредоточава своите усилия в идентифициране на възможните доставчици и

извършване на внимателно предварително остойностяване. Общият извод е, че заложените в проекта финансови рамки правят неговото реализиране малко вероятно.

Статия [14] на тема: *„Превъоръжаване и индустриална политика: Поставяне на правилния фокус“*. Авторът насочва своето внимание към провеждания Преглед на отбраната, с акцент върху възможностите и предизвикателствата пред разработването и прилагането на практика на национална програма за превъоръжаване до 2032 г.

Доклад [6] на тема: *„Стратегия за национална сигурност или проект за бъдещето на България, в Стратегия за национална сигурност на Република България“*. Тази научен доклад е представен по време на разработването на Бялата книга за отбраната от 2010 г. и първата Стратегия за национална сигурност. Авторът подчертава необходимостта СНС да представлява цялостна визия за развитието на страната и да изгражда въоръжените си сили като инструмент за реализация на тази национална политика.

Доклад [9] на тема: *„Ресурсни индикатори за отбранителните способности. Българските въоръжени сили в сравнителна перспектива“*. Авторът изследва ресурсната рамка за развитие на българските въоръжени сили, сравнявайки ги с избрани примерни европейски държави, които имат сходен модел на способности. Авторът достига до заключението, че изграждането на модерни въоръжени сили изисква едновременно повишаване на финансирането в разумни рамки, засилване на ролята на гражданските ресурси за отбрана и сериозна трансформация на отбранителната институция.

Доклад [11] на тема: *„Програма 2020, Актуализирана програма 2020 и тяхната алтернатива, в проблеми на сигурността и реформа на сектора за сигурност“*. Авторът анализира хода на реализация на Програмата за развитие на отбранителните способности до 2020 г. Тъй като перспективите за постигане на реален ефект върху отбранителните способности са минимални, авторът акцентира върху необходимостта от активизиране на плановете за достигане на разходите за отбрана до 2% от БВП и поставяне на по-реалистични цели за развитие на способностите.

3. Становище относно наличието или липсата на плагиатство

В процеса на изготвянето на рецензията ми като член на настоящото научно жури не съм получавал анонимен или неанонимен сигнал за установяване на плагиатство в публикациите на кандидата по конкурса.

4. Оценка на педагогическата подготовка и дейност на кандидата

През 2007 г. **доктор Георги Младенов Цветков** завършва висшето си образование като бакалавър по Политология в СУ „Св. Климент Охридски“ град София.

Последователно в годините: През 2008 г. завършва магистратура „Национална сигурност и отбрана“ във Военна академия „Г.С. Раковски“ град София, а през 2009 г. придобива магистратура по Политически мениджмънт в СУ „Св. Климент Охридски“ град София.

Преподавателската и научноизследователската кариера на **доктор Георги Младенов Цветков** започва като асистент във Военна академия „Г. С. Раковски“ през 2008 година. Преминава последователно академичните длъжности: асистент (от 2008 г. до 2016 г.) и главен асистент (от 2016 г. до настоящия момент).

От 2011 г. до 2014 г. е зачислен в докторантура на самостоятелна подготовка на обучение във Военна академия „Г. С. Раковски“. Своята образователна и научна степен „доктор“ защитава през 2014 г. на тема „Формиране на отбранителната политика на Република България (1990-2010)“.

В момента доктор Георги Младенов Цветков заема академична длъжност „главен асистент“ в катедра „Мениджмънт на сигурността и отбраната“ при факултет „Национална сигурност и отбрана“ на Военна академия „Г. С. Раковски“.

Ежегодно ръководи по 2-3 дипломанта, завършващи обучението си във Военна академия „Г. С. Раковски“.

Съавтор е на повече от 10 (десет) учебни програми в професионално направление „Национална сигурност“.

През последните 5 години средната му аудиторна заетост е над 400 часа на годишна база и провежда занятия като основен и допълнителен лектор по учебните дисциплините:

- Мениджмънт на ресурсите в сигурността и отбраната.
- Strategic course EL - модул MCO.
- Основи на мениджмънта.

- Мениджмънт на отбраната и въоръжените сили.
- Управление на риска в сигурността и отбраната.
- Мениджмънт на сектора за сигурност.
- Измерване на ефективност и резултативност.
- Икономически основи на сигурността и отбраната.
- Мениджмънт на риска.
- Публична администрация.
- Отбранителна аквизиция.
- Мениджмънт на гражданските ресурси за отбрана.
- Методи и системи за поддръжка на вземането на решения в мениджмънта.
- Мениджмънт на сигурността и отбраната.

5. Основни научни резултати и приноси

Основните научни резултати и приноси на *доктор Георги Младенов Цветков* могат да се определят като научни и научно-приложни.

Като **приноси** могат да се определят:

- Изследвано е формирането на отбранителната политика като част от общата политика за национална сигурност в светлината на управлението в публичната сфера. Разкрит е нейния характер на динамичен процес, който се основава както на обективни изисквания, така и на взаимодействие между различни, понякога противоречащи си интереси. Към тях се отнасят публикации: [1, 3, 6, 10 и 14].
- Изследвани, анализирани и допълнени са основните етапи от процеса на развитие на отбранителните способности - както от гледна точка на отбранителната политика, така и от тази на мениджмънта на отбраната. Към тях се отнасят публикации: [1, 14 и 16].
- Изследвани, анализирани и обобщени са факторите от средата за сигурност, които определят развитието на отбранителната политика на Република България с обхват от 1990 до 2030-2035 година. Към тях се отнасят публикации: [1, 4, 5, 6 и 7].
- Изследвани, анализирани и обобщени са основните направления за развитие и предизвикателства пред развитието на отбранителните способности на Република България, на основата на анализа на

средата за сигурност и обективните ресурсни ограничения. Към тях се отнасят публикации: [1, 5, 6, 7, 11, 12 и 13].

- Изследвано, анализирано и подчертано е изключителното значение на ресурсните анализи при вземането на управленски решения и в по-широк смисъл - значението на икономическите основи на отбраната. Прави изключително силно и негативно впечатление факта, че твърде често управленските решения не са съпътствани от реалистични ресурсни анализи. Към тях се отнасят публикации: [1, 8, 9, 11, 13 и 15].
- Изследвано, анализирано и подчертано е значението на използването на гражданските ресурси за отбрана за развитието на отбранителните способности, особено когато става въпрос за държави с относително ограничени финансови и човешки ресурси. При влошаване на средата за сигурност малките държави имат две основни възможности за увеличаване на отбранителния си капацитет - съюзната военна помощ и привличането на граждански ресурси. Към тях се отнасят публикации: [1, 2, 9, 12 и 16].

6. Оценка на значимостта на приносите за науката и практиката

Посочените по-горе приноси са отразени в рецензираните публикации на *доктор Георги Младенов Цветков* и се прилагат в учебния процес на Военна академия „Г. С. Раковски“. Същите спомагат за развитие на теорията и практиката в професионално направление 9.1. „Национална сигурност“, научна специалност „Организация и управление извън сферата на материалното производство“ (по отрасъл „Управление на сигурността и отбраната“).

7. Оценка в каква степен приносите са дело на кандидата

Приемам постигнатите приноси като лично дело и постижение на *доктор Георги Младенов Цветков* и оценявам, че те са резултат от проведените от него изследвания.

8. Критични бележки и препоръки

В представените за рецензиране публикации съществуват технически и редакционни грешки, неточности и повторения при оформянето им от автора, които не намаляват научната им стойност.

Посочените недостатъци не се отразяват значително върху значимостта на приносите в представените научни трудове. Рецензираните публикации са самостоятелни научни трудове по актуални проблеми и с постигнатите научни и научно-приложни приноси доказва способността на **доктор Георги Младенов Цветков** самостоятелно да разработва въпроси, важни за системата за национална сигурност на страната.

9. Лични впечатления и други въпроси, по които рецензентът счита, че следва да вземе отношение

Познавам кандидата, участващ в конкурса, от 2008 г. като преподавател, а от 2011 г. и като колега. Същият се ползва с висок авторитет както сред обучаемите, така и сред колегите си. Усърдно работи за повишаване на личната си квалификация. Притежава висока професионална подготовка. Актуален е в достиженията на научната област, в която работи, и се стреми да ги прилага при обучението на слушателите и студентите във Военна академия „Г. С. Раковски“.

Като отчитам личните и професионални качества на кандидата, считам, че ако **доктор Георги Младенов Цветков** заеме академичната длъжност „доцент“, ще допринесе за издигане нивото на обучението във Военна академия „Г. С. Раковски“.

10. Заключение

Като имам предвид цялостната преподавателска и научноизследователска дейност на кандидата в конкурса, оценката на неговите резултати и приноси, предлагам на Научното жури да избере **доктор Георги Младенов Цветков** на академична длъжност „доцент“ в област на висшето образование 9. Сигурност и отбрана, професионално направление 9.1. Национална сигурност, научна специалност „Организация и управление извън сферата на материалното производство“ (по отрасъл „Управление на сигурността и отбраната“), за преподаване по учебните дисциплини „Мениджмънт на сектора за сигурност“, „Мениджмънт на сигурността и отбраната“, „Икономически основи на

сигурността и отбраната“ и „Мениджмънт на гражданските ресурси за отбрана и сигурност“.

11. Оценка на кандидатите

Оценявам положително постигнатите резултати и дейността на единственият кандидат в конкурса *доктор Георги Младенов Цветков*, същият отговаря на изискванията на чл. 2б от Закона за развитие на академичния състав в Република България, минималните изисквани точки по групи показатели за различните научни степени и академични длъжности в Област 9. Сигурност и отбрана, Професионално направление 9.1. Национална сигурност от Правилника за прилагане на закона за развитие на академичния състав в Република България и **давам своята положителна оценка.**

РЕЦЕНЗЕНТ:

ПОЛКОВНИК ДОЦЕНТ Д-Р ИНЖ.

ГАЛИН ИВАНОВ

13.01.2021 г.